

Ο Μάνης Χρυσόστομος γράφει για τον Προφήτη Ησαΐα

/ Γνώμες / Ι.Μ. Μάνης

Εἶναι ὁ πρῶτος τῶν «μειζόνων προφητῶν». Ὁ «μεγαλοφωνότατος», ὁ ἀποκλιθεὶς «πέμπτος εὐαγγελιστής».

Ὁ προφήτης Ἡσαΐας γεννήθηκε περί τό 770 π.Χ. καταγόμενος ἐξ εὐγενοῦς οἴκου. Ἔμενε στά Ἱεροσόλυμα. Κλήθηκε ἀπό τόν Θεό στό προφητικό ἀξίωμα διά θείου ὁράματος καί ἡ δράση του ἐκτείνεται σέ μία ὁλόκληρη πεντηκονταετία μέ τήν δύναμη τῆς γραφίδος του καί τοῦ λόγου του. Πραγματικά, ὁ προφήτης Ἡσαΐας νουθέτησε τόν λαό καί συμβούλευσε τούς ἄρχοντες, στάθηκε παραμυθία στούς δικαίους καί προφήτευσε τιμωρίες γιά τήν ἀσέβεια τῶν ἀρχόντων καί τοῦ λαοῦ. Ἔδρασε κυρίως ἐπί τῶν βασιλέων Ἰωάθαμ, Ἀχαζ, Ἐζεκίου καί Μανασσῆ. Ἡ ἐποχή ἦταν βέβαια ἐξαιρετικά κρίσιμη.

• Γράφει ο [Μητροπολίτης Μάνης Χρυσόστομος](#)

Προσέτι, ὁ Ἡσαΐας κατέστη φορέυς σπουδαιοτάτων θείων ἀποκαλύψεων, πού ἀναφερόντουσαν στὸν ἐρχομό, τὸ ἔργο καὶ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τὸν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ, Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ὑπῆρξε μία ὑπέροχος προσωπικότης καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Ἡσαΐα κατέχει ἐπιφανέστατη θέση στὴν παγκόσμια γραμματεία, ὁ δὲ ἴδιος ἔχει χαρακτηριστεῖ ὡς «εἷς τῶν μεγίστων ρητόρων τοῦ κόσμου».

*

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο ὑπὲρ τῶν ἄλλων προφητῶν χαρακτηρίζει τὸν Ἡσαΐα, εἶναι κυρίως οἱ πολυάριθμες καὶ καθαρότατες χριστολογικὲς προφητεῖες του. Εἰδικότερα, προανήγγειλε τὴν ἐκ Παρθένου γέννηση τοῦ Χριστοῦ, ὅπως καὶ τὸ ὄνομα Ἑμμανουήλ. Ἦτοι, θὰ πεῖ, ὁ Ἡσαΐας: *«Ἰδού ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ»* (Ἡσ. 17,14). Καὶ τοῦτο πρὸς δῆλωσιν τῆς θεότητός του. Τὸ δὲ παιδίον αὐτό δέν θά ἦταν ἀπλοῦς, «ψιλός» ἄνθρωπος, ἀλλὰ ὡς προφητεύει ὁ Ἡσαΐας: *«Μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστός σύμβουλος, Θεός ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἄρχων εἰρήνης, πατήρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος»* (Ἡσ. 9,6).

Δηλαδή, ἐκτός ἀπὸ τὸ ὄνομα Ἑμμανουήλ πού ἀνέφερε ὁ προφήτης Ἡσαΐας γιὰ τὸν Χριστό, μίλησε καὶ γιὰ ἄλλα ὀνόματα. Τό καθένα ἀπ' αὐτά τὰ ὀνόματα ἀναφέρεται στὴ φύση καὶ τὴν ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅλα αὐτά, 800 χρόνια πρὸ τῆς Θείας Γεννήσεώς Του. Ἀλλὰ καὶ τὴν τρυφερά ιδιότητα τοῦ Καλοῦ Ποιμένου προφητεύει ὁ μεγαλοφωνότατος Ἡσαΐας. Παρουσιάζει τὸν Χριστό, ὡς τὸν ποιμένα πού ἔρχεται καὶ ἐξημερώνει τὸν λύκο μέ τὰ ἄρνια καὶ συμβολικὰ ἐννοεῖ τὴν ἡμέρωση τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν. Γράφει πολὺ παραστατικά: *«Συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἄρνός καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ καὶ μοσχάριον καὶ ταῦρος καὶ λέων ἅμα βοσκηθήσονται καὶ Παιδίον μικρόν ἄξει αὐτούς καὶ βοῦς καὶ ἄρκτος ἅμα βοσκηθήσονται»* (Ἡσ. 11, 6-7). Τό Παιδίον, ὁ Χριστός, ὡς ὁ Καλὸς Ποιμὴν θὰ πεῖ μετὰ τὴν ἐξοδὸ Του γιὰ τὸ σωτήριο ἔργο Του τὰ ὑπέροχα λόγια: *«Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ ποιμὴν ὁ καλός τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων»* (Ἰω. ι', 11).

Ἀκόμη βλέπει ὁ προφήτης Ἡσαΐας τὸν Χριστόν νά ἐπωμίζεται καὶ ν' ἀναλαμβάνει «τάς ἁμαρτίας ἡμῶν». Παρ' ὅτι ἐμεῖς «ἠσεβήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα καὶ ἀπέστημεν ἀπὸ ὀπισθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν» (Ἡσ. 59,13), ἐν τούτοις, Ἐκεῖνος, ὁ **Υἱός καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ Χριστός** *«Οὗτος τάς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περί ἡμῶν ὀδυνᾶται»* (Ἡσ. 53,4). Θὰ προφητεύσει μέ τοῦτα τὰ λόγια: *«Τὸν νῶτον μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τάς δὲ σιαγόνας μου εἰς ραπίσματα, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπεστράφη ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων»* (Ἡσ. 50,6). Καὶ στὴ συνέχεια, «ὡς

πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τό στόμα αὐτοῦ» (Ἠσ. 53,7) καὶ «αἵρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον» (Ἠσ. 53,8). Αὐτός, ὅμως, ὁ θάνατος στὸν Γολγοθᾶ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ εἶναι τό ὅλον λυτρωτικόν ἔργον τοῦ Χριστοῦ διὰ τό ἀνθρώπινο γένος.

*

Ἐξαιρετικά σπουδαῖο εἶναι τό ὄραμα πού εἶδε ὁ προφήτης, ὅταν τοῦ ἀναθέτει ὁ Θεός τήν ἱερή ἀποστολή τῆς προφητείας. Συγκεκριμένα, ὁ προφήτης Ἡσαΐας, βλέπει καὶ ἀκούει ὅσα συμβαίνουν στό ἐπουράνιο θυσιαστήριο. Βέβαια αἰσθάνεται βαθύτατα ἁμαρτωλό καὶ ἀνάξιο τόν ἑαυτό του νά δοξολογεῖ καὶ ὑμνεῖ τόν Θεό, ὅπως τό πράττουν οἱ ἄγγελοι, ἐπειδὴ ἀκριβῶς τά χεῖλη του εἶναι ἀκάθαρτα, ἕνεκεν τῶν ποικίλων ἁμαρτιῶν του. Εἶδε, ὅμως, ὁ προφήτης τόν **Κύριον καὶ Θεόν**. Λέγει εἰδικότερα: «Καί ἀπεστάλη πρὸς με ἐν τῶν Σεραφίμ καὶ ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἥψατο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ. Καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς Κυρίου λέγοντος· τίνα ἀποστείλω καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τόν λαόν τοῦτον; Καὶ εἶπα· ἰδοὺ ἐγώ εἰμι· ἀπόστειλόν με. Καὶ εἶπε· πορεύθητι» (Ἠσ. στ', 6-9). Ἐχομε ἐδῶ καθαρὰ τήν ἀποστολή τοῦ προφήτου νά κηρύξει στό λαό τήν μετάνοια καὶ συγχρόνως φανερώνεται καὶ προτύπωση τῆς Παναγίας. Ἡ λαβίδα συμβολίζει τήν Θεοτόκο καὶ ὁ ἄνθρακας πού καίει, συμβολίζει τό πῦρ τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ. Δηλαδή, ἡ Θεοτόκος εἶναι ἡ μυστικὴ λαβίδα πού συνέλαβε μέσα στήν κοιλία της τόν ἄνθρακα τῆς θεότητος, τόν Υἱό καὶ Λόγο τοῦ Θεοῦ. Μάλιστα, τό ὄγδοο Μεγαλυνάριο (γ' ἥχος) τῆς ἐορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς τό λέγει πολύ εὐστοχα: «Ἡ λαβὶς ἡ μυστικὴ, ἡ τόν ἄνθρακα Χριστόν, συλλαβοῦσα ἐν γαστρί, σύ ὑπάρχεις Μαριάμ». Ἀκόμη ἓνα τροπάριο τῆς ε' Ὠδῆς τῆς ἐορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς λέγει πολύ χαρακτηριστικά: «*Ρύπτεται Ἡσαΐας, τοῦ Σεραφίμ τόν ἄνθρακα δεξάμενος, ὁ Πρέσβυς ἐβόα τῇ Θεομήτορι· σύ ὥσπερ λαβίδι χερσὶ λαμπρύνεις με, ἐπιδοῦσα ὃν φέρεις, φωτός ἀνεσπέρου, καὶ εἰρήνης δεσπόζοντα*». Λέγει ὁ Συμεών πρὸς τήν Θεοτόκο ὁ Ἡσαΐας, ὅταν ἐδέχθη, δηλαδή, στά χεῖλη του ἀπὸ τό χέρι τοῦ ἀγγέλου Σεραφίμ τό ἀναμμένο κάρβουνο ἀπὸ τό θυσιαστήριο τοῦ Θεοῦ, καθαρίσθηκε ἀπὸ τίς ἁμαρτίες του. Σὺ δέ τώρα, πού μοῦ δίδεις νά λάβω στίς ἀγκάλες μου Ἐκεῖνον πού σηκώνεις, μέ λαμπρύνεις, σάν νά εἶσαι ἡ λαβίδα ἐκείνη, μέ τήν ὁποῖαν ὁ Ἄγγελος ἔδωκε τόν ἀναμμένο ἄνθρακα στὸν Προφήτη. Διότι Σὺ, μοῦ προσφέρεις ὄχι ἄνθρακα, ἀλλὰ τόν Θεόν, «*φωτός ἀνεσπέρου καὶ εἰρήνης δεσπόζοντα*».

*

Ἄνθραξ, εἰδικότερα κατά τήν ἐρμηνεία, εἶναι τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Ὑπάρχουν δέ, δύο τρόπον τινα ιδιότητες, ἡ καθαρτική καί ἡ ἀγιαστική, ἥτοι ἡ Θ. Μετάληψη καίει τούς ἀσεβεῖς καί ἀγιάζει τούς μετανοοῦντας. Στήν Ἀκολουθία τῆς Θείας Μεταλήψεως ὑπάρχουν οἱ σπουδαιότατοι στίχοι: «Θεουργόν Αἷμα φρίξον, ἄνθρωπε βλέπων· ἄνθραξ γάρ ἐστί τούς ἀναξίους φλέγων. Θεοῦ τό Σῶμα καί θεοῖ με καί τρέφει· θεοῖ τό πνεῦμα, τόν δέ νοῦν τρέφει ξένως». Ἐπειτα, ἡ φράση, ὅταν κοινωνοῦν οἱ ἱερεῖς, εἶναι πολύ χαρακτηριστική: «Τοῦτο ἤψατο τῶν χειλέων μου καί ἀφελεῖ τάς ἀνομίας μου καί τάς ἁμαρτίας μου περικαθαριεῖ». Ὁ ἱερεὺς κατόπιν, ὡς ἄλλο Σεραφίμ, μεταδίδει στούς πιστούς διά τῆς λαβίδος τόν θεῖον ἄνθρακα, τόν Χριστόν, τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καί εἰς ζωήν αἰώνιον.

Γι' αὐτό καί ἡ πρόσκληση εἶναι: «Μετά φόβου Θεοῦ, πίστεως καί ἀγάπης». Ἡ πρώτη φράση εἶναι «μετά φόβου Θεοῦ» καί ἀκολουθεῖ ἡ πίστη καί ἡ ἀγάπη. Ὁ Ἀπ. Παῦλος, μάλιστα, θά ἐπιμείνει στό παράγγελμα «δοκιμαζέτω ἄνθρωπος». Δηλαδή, «Δοκιμαζέτω ἄνθρωπος ἑαυτόν καί οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καί ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω» (Α' Κορινθ. 11,28). Ἡ Θεία Μετάληψη εἶναι ἄνθραξ, ἀναμμένο κάρβουνο. Εἶναι «πῦρ καταναλίσκον». Εἶναι φωτιά. Λέγει πάλιν ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν: «Ὅς ἂν ἐσθίῃ τόν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνη τó ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καί αἵματος τοῦ Κυρίου... Ὁ γάρ ἐσθίων καί πίνων ἀναξίως, κρίμα (=καταδίκη) ἑαυτῷ ἐσθίει καί πίνει, μή διακρίνων τό σῶμα τοῦ Κυρίου. Διά τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοί ἀσθενεῖς καί ἄρρωστοι καί κοιμῶνται (=ἀποθνήσκουσιν) ἱκανοί» (Α' Κορινθ. 11', 27-30).

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὁ «μύστης τῆς Θείας Εὐχαριστίας» ὑπογραμμίζει ἐν προκειμένῳ: «Ἀλλ' ἐπειδή μνημόνευσα τή θυσία αὐτή, θέλω νά πῶ λίγα σέ σᾶς τούς μνημένους, λίγα βέβαια ὡς πρός τήν ἔκταση, μεγάλα ὅμως ὡς πρός τή δύναμι καί τήν ὠφέλεια· διότι δέν εἶναι δικά μας λόγια αὐτά πού θά λεχθοῦν, ἀλλά τοῦ Θεοῦ Πνεύματος. Ποιά λοιπόν εἶναι αὐτά; Πολλοί μεταλαβαίνουν τή θυσία αὐτή μιά φορά τό χρόνο, ἐνῶ ἄλλοι δύο καί ἄλλοι πολλές φορές. Ὁ λόγος αὐτός ἀπευθύνεται πρός ὅλους μας, ὅχι μόνο σ' αὐτούς πού εἶναι ἐδῶ, ἀλλά καί σ' ἐκείνους πού ζοῦν στήν ἔρημο· διότι ἐκεῖνοι μεταλαβαίνουν μιά φορά τόν χρόνο, καί πολλές φορές καί κάθε δύο ἔτη; Τί λοιπόν; ποιούς θ' ἀποδεχθοῦμε; αὐτούς πού μεταλαβαίνουν μιά φορά; αὐτούς πού πολλές; αὐτούς πού λίγες; Οὔτε αὐτούς πού μεταλαβαίνουν μιά φορά, οὔτε αὐτούς πού πολλές, οὔτε αὐτούς πού λίγες, ἀλλά ἐκείνους πού μεταλαβαίνουν μέ καθαρά συνείδησι, μέ καθαρή καρδιά καί μέ βίον ἀνεπίληπτο. Ὅσοι εἶναι τέτοιοι, ἄς πλησιάζουν πάντοτε· ἐνῶ ὅσοι δέν εἶναι τέτοιοι, ἄς μή προσέρχωνται οὔτε μιά φορά. Γιατί ἄραγε; Διότι λαμβάνουν γιά τούς ἑαυτούς τους

καταδίκη καί κατάκρισι καί κόλασι καί τιμωρία» (ΕΠΕ, 25, Στήν πρὸς Ἑβραίους, ὁμιλία ΙΖ', σελ.39). Καί καταλήγει πολὺ χαρακτηριστικά: «Γι' αὐτό καί ὁ ἱερεὺς προσφωνεῖ τότε καί καλεῖ τοὺς ἁγίους, καί μέ τά λόγια αὐτά ἐπικρίνει ὅλους, ὥστε κανεῖς νά μή προσέλθῃ ἀπροετοιμαστος. Διότι, ὅπως στό κοπάδι ἐκεῖνο, στό ὁποῖο ὑπάρχουν πολλὰ πρόβατα ὑγιῆ καί πολλὰ γεμᾶτα μέ ψώρα, πρέπει νά διαχωρισθοῦν αὐτά ἀπό τά ὑγιῆ, ἔτσι καί στήν Ἐκκλησία, ἐπειδὴ ἄλλα πρόβατα εἶναι ὑγιῆ καί ἄλλα ὑποφέρουν ἀπό κάποια ἀσθένεια, μέ τά λόγια αὐτά διαχωρίζει αὐτά ἀπό ἐκεῖνα, ἀφήνοντας ὁ ἱερεὺς ν' ἀκουσθῇ παντοῦ ἡ φοβερή αὐτή κραυγή, καλῶντας ἔτσι καί προσελκύοντας τοὺς πιστοὺς» (ὁπ. παρ. σελ. 41).

Χωρίς πνευματική προετοιμασία καί ψυχική «δοκιμασία», δηλαδή μετάνοια καί ἐκζήτηση τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ, ποτέ ἄς μή πλησιάσουμε τόν μυστικό ἄνθρακα, ὁ ὁποῖος κατακαίει τοὺς ἀναξιούς. Γράφει ὁ Ἀπόστολος: «Τίς μετοχή δικαιοσύνης καί ἀνομία; Τίς δέ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; Τίς δέ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαν;» (Β' Κορ. στ', 14-15). Πῶς θά πλησιάσῃ τόν Ἅγιον καί Πανάγιον ἐκεῖνος πού εἶναι βουτηγμένος στήν ἀνομία; Πῶς θά ἀναμίξει τήν κακοσμία τῶν παθῶν του μέ τό οὐράνιο μύρο τῆς ἱερᾶς θυσίας;

Χρειάζεται, συνεπῶς, μεγάλη προσοχή πῶς προσερχόμεθα στή Θεία Μετάληψη. Οὔτε ἀποχή, οὔτε χωρίς τήν κατάλληλη προετοιμασία.

Ὑπάρχουν προσέτι στόν προφήτη Ἡσαΐα καί ἄλλες προφητεῖες, πού προτυπώνουν καί πάλιν τό πρόσωπο τῆς Παναγίας, ὅπως εἶναι ὁ θρόνος τῆς θεότητος καί τά λόγια του περί τῆς παρθενίας της.

Κατά πρῶτον, τόν θρόνο τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου βλέπει ὁ προφήτης καί λέγει: Ἔρχεται ὁ Κύριος «καθήμενος ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καί ἐπηρμένου» (6,1) καί καθήμενον «ἐπὶ νεφέλης κούφης» (19,1). Καί στίς δύο αὐτές προφητεῖες ἔχουμε σαφεστάτη προτύπωση τῆς Παναγίας. Ὁ ὑψηλός καί ἐπηρμένος θρόνος καί ἡ ἐλαφριά νεφέλη, ὅπου κάθεται ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ἡ Παναγία, ἡ ὁποία ὑπηρέτησε τό μυστήριον τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. Οἱ ὕμνοι ἄλλωστε τῆς **Ἐκκλησίας** εἶναι χαρακτηριστικοί ἐν προκειμένῳ. Καί στήν Θ. Λειτουργία τοῦ Μεγ. Βασιλείου ἀκούγεται: «Ἐπὶ Σοὶ χαίρει, Κεχαριτωμένη... τήν γάρ Σὴν μήτραν θρόνον ἐποίησε καί τήν Σὴν γαστέρα πλατυτέραν οὐρανῶν ἀπειργάσατο». Αὐτή τήν προφητεία ἀναφέρει καί ὁ ὕμνογράφος τοῦ Κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου γράφοντας: «Ὁ καθήμενος ἐν δόξῃ ἐπὶ θρόνου θεότητος ἐν νεφέλῃ κούφῃ ἦλθεν Ἰησοῦς ὁ ὑπέρθεος...». Ἐπίσης καί ὁ ὕμνογράφος τοῦ Κανόνος τῶν Χριστουγέννων λέγει: «Μυστήριον ξένον ὁρῶ καί παράδοξον· Οὐρανόν τό σπήλαιον θρόνον Χερουβικόν τήν Παρθένον· τήν φάτνην χωρίον...».

Εἶναι γεγονός ὅτι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας διαπιστώνουν ἄριστα τόν συνδετικόν

αυτόν κρίκον τῆς Χριστολογίας καί τοῦ προσώπου τῆς **Ὑπεραγίας Θεοτόκου**. Κάμνοντας ἀναφορά στόν πρ. Ἡσαΐα (26,18), ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς γράφει: «Ἄν οὖν καί ἡμεῖς πρός ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς προσκαρτερῶμεν καί ταῖς εὐχαῖς τῷ τοῦ Θεοῦ ναῶ μετὰ συνέσεως προσεδρεύοντες, ἐντεθησαυρισμένην ἑαυτοῖς εὐρήσομεν τήν καθαρότητα τῆς καρδίας χωροῦσαν καί ἐμφανίζουσαν ἡμῖν τόν Θεόν. Ταύτην γάρ καί τήν κατ' αὐτήν ἐκ ψυχῆς πρός Θεόν διάθεσιν ἐγγάστριον πνεῦμα σωτήριον καί ὁ Ἡσαΐας φησί, λέγων πρός αὐτόν· Διά τόν φόβον σου Κύριε, ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καί ὠδινήσαμεν, καί ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας σου, ὃ ἐκυήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς» (Ὁμιλία ΜΒ', Εἰς τήν Γέννησιν τῆς Θεοτόκου, θ', ἔκδ. **Σ. Οἰκονόμου**, Ἀθῆναι 1864, σ. 15).

Ὁ δέ **ἅγιος Συμεών** ὁ νέος Θεολόγος γράφει σχετικά, ἐρμηνεύοντας τό παραπάνω χωρίο τοῦ προφήτη, δηλαδή τό «ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν...», ὅτι ἡ Θεοτόκος: «Ἐν θείῳ Πνεύματι τόν Λόγον τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ τίκτουσα, αἰεὶ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τό μυστήριον τῆς ἀνακαινίσεως τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν καί τήν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου καί ἔνωσιν ἀπεργάζεται, ἣν καί τό θεῖον οὕτω λέγον ὑπαινίττεται λόγιον (Συμεών τοῦ νέου Θεολόγου, ἐκ τῶν Ἠθικῶν τοῦ ὁποίου, Λόγος Α', ι' ἔκδ. S.C. 122, 258).

Ἕνα ἰδιαίτερο σημεῖο, τό ὁποῖο ὀφείλουμε νά προσέξουμε εἶναι ἡ ὑπογράμμιση τοῦ προφήτου γιά τήν αἰτία τῶν δεινῶν καί τῶν βασάνων καί συγχρόνως τῆς κατάθλιψης τῶν ἀνθρώπων. Λέγει ὁ προφήτης: «Ἡ γῆ ἠνόμησε διὰ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι παρῆλθον τόν νόμον καί ἥλλαξαν τά προστάγματα, διαθήκην αἰώνιον, διὰ τοῦτο ἄρα ἔδεται τήν γῆν, ὅτι ἡμάρτοσαν οἱ κατοικοῦντες αὐτήν» (Ἡσ. 24, 5-6). Δηλαδή, διαπιστώνει ὁ προφήτης ὅτι γενεσιουργός αἰτία τῆς θλίψεως τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ ἠθική παρακμή. Ὁ ἄνθρωπος θέλησε νά πορευθεῖ χωρίς τόν Θεό, χωρίς ἐφαρμογή τῶν ἐντολῶν του, χωρίς τόν θεῖο νόμο, μέ κλειστό τό **Εὐαγγέλιο**. Δέν σέβεται τόν **Θεό** καί συνεχῶς ἀμαρτάνει. Ἄλλ' ὁ Θεός μεριμνᾷ, παιδαγωγεῖ καί μέ τά δεινά ὥστος ὅσο ὑπάρχει καί «ἐλπίς τῷ εὐσεβεῖ» (Ἡσ. 24,16).

Καί φθάνουμε στά τελευταῖα κεφάλαια τοῦ βιβλίου του, ὅπου ὁ προφήτης Ἡσαΐας ὁμιλεῖ γιά τήν ἀγάπη καί τήν δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποῖος δημιουργεῖ τήν «νέα Σιών», τοὔτέστιν τήν Ἐκκλησία. Θά πεῖ: «*Φωτίζου, φωτίζου ἡ νέα Ἱερουσαλήμ, ἥκει γάρ σου τό φῶς καί ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ σέ ἀνέτειλε*» (Ἡσ. 60,1). Ἡ ὀλόφωτη δόξα τοῦ Κυρίου ἀνέτειλε χαρμόσυνος. Ἀκτινοβολεῖ καί φωτίζει. Ὁ Χριστός χάρισε στόν κόσμο τήν νίκη κατὰ τοῦ θανάτου, γι' αὐτό καί ὡς ὕμνος ὁ παραπάνω στίχος ψάλλεται τό Πάσχα. Φυγαδεύτηκε πλέον τό σκότος τῆς ἀσέβειας καί τῆς πλάνης καί ἦλθε τό φῶς τῆς σωτηρίας. Καί αὐτό τό φῶς, θά ἔλθει σ' ὅλη τήν οἰκουμένη.

Θά ἔλθει μέ τήν ἁγία Ἐκκλησία «*φύτευμα Κυρίου εἰς δόξαν*» καί τότε «*ἱερεῖς Κυρίου κληθήσεσθε, λειτουργοί Θεοῦ*» καί «*οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας*». Θά ἔλθει ἡ ὠραιότητα καί δόξα τῆς «*νέας Ἱερουσαλήμ*»

. Οί πιστοί δέ, στό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας θά ἔχουν ἀσφάλεια καί εὐφροσύνη. «Ἰδού ἐγώ ποιῶ ἀγαλλίαμα Ἱερουσαλήμ καί τόν λαόν μου εὐφροσύνην» (Ἠσ. 65,18).